

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

VII. De Vsuris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

DE USURIIS.

TITVLVS VII.

Usura quod sit, & unde dicta: & habens possessionem in pignus, recepta propria pecunia, si recuset fructus in fortem computare, usuras committit. h. d.

VSurā est, quidquid ultra fortem mutuam percipitur: dicta ab usi, quia scilicet pro usi pecunia recipitur. Unde a & si quis pignoris obtentu rei aliusque expensis de fructibus jam percipit; si eandem debitori restituere recuset, & perceptos fructus in fortem computare, proculdubio usurarum committitur crimen.

Penam usurarium sunt, infamia, excommunicatio, beneficiorum & officiorum & Ecclesiastica sepultura amissio. h. d.

Multiplicibus autem poenis sacri Canonis usurarios insequuntur: nam per injustam infamiam, nec ad Christianam, nec ad communionem admittuntur altaris, nec quisquam de manu eorum oblationes accipiet. Et si clerici fuerint, tam officii, quam beneficii Ecclesiastici periculum patientur. Nullus quoque sub poenis Gregoriana constitutione comprehensus, manifestis usurariis aut locabit domus, aut conductas habere permittet: sed si in hoc scelere decesserint, Ecclesiastica cargebunt sepultura.

Lex quis de usura satisfieri mandat per heredem, non tamen est tradendus Ecclesiastica sepultura, donec fuerit satisfactum: & contra factum erroris poenas eorundem, & testamenta usurariorum non valent. h. d.

Et id adeo obtinet, ut etiam si morituri in ultima voluntate de usuris satisfieri expressa quantitate, vel indistincte mandaverint, donec secundum Gregorianam constitutionis tenorem satisfactum fuerit, Ecclesiastica sepultura carere debeant. Quicumque vero manifestos usurarios contra praedictam sanctionis formam tumulare ausi fuerint, poena Lateranensis concilii contra usurarios promulgata subiacendi erunt. Testamenta si quoque ab eisdem facta, aliter quam secundum dictae constitutionis formam non valebant, sed ipso jure erunt irrita.

Non debemus facere malum, ut postea faciamus bonum: & si non sint, quibus restitua possint usurae, eroganda sunt in pauperes: & paupertas excusata à restitutione. h. d.

Nec quicumque proficiet, quod quis pro captivis redimendis, vel eleemosynis dandis sese usuras exercuisse alleget: nec enim propterea magis cum usurario dispensari poterit, cum pro vita alterius nec mentiri quidem, nedum rapere liceat. Plane si nec ii, à quibus quis usuras extorsit, nec illorum sint haeredes superstites, non solum pauperibus usurarum nomine acceptum erogare poterit, verum etiam compellendus erit, nisi eum nota paupertas evidenter excuset.

Non solum foeneratores, sed etiam illorum haeredes debent usuras restituere, nulla obstante appellatione. h. d.

Nec istantem Ecclesiastica distinctione extortas usuras restituere cogendus erit, qui foeneratus est, veram etiam si filii, & quicumque extranei haeredes, qui omnes super usuris conventi nullius appellationis remedio restitutionem subterfugere permittendi erunt.

Index foeneratori potest praecipere sub poena excommunicationis, tam ne usuras exeat, quam ut exactas restituat, non obstante iuramento prestito de non repetendis usuris. h. d.

Sed & si quis sub usuris pecuniam acceperit, & de eis nunquam repetendis foeneratori iuraverit, adhuc Index usurarios per censuram Ecclesiasticam compellere poterit, tam ut ab earum desistant exactione,

a C. 1. & c. conquestus. extravag. eod. tit. b C. quia m. extr. c C. praterea eod. tit. ext. d C. & sig. eod. tit. in 6. e C. 2. eod. tit. in 6. f d. e. 2. in fin. g C. super eo. ubi gl. ext. eod. h C. tua. no. ext. eod. tit. i C. tua dudum. ext. eo.

Se iuramentum remittant, quam etiam, ut ex illis retinuant, ne de dolo & fraude quoniam contingit commodum reportare.

Iudas satisfaciendum de immoderato gravamine Christianis aliis excommunicatio modo suo possessio. h. d.

Indes a quoque, si Christianis quocumque gravata graves immoderate usuras exactent, & per ducuntur principes & potestates illas remittere licet cogendi: & donec de immoderato gravamine compuncti satisfecerint, ab universis Christi fidelibus tam in terminis, quam in aliis per excommunicationem interdictis, eis omnimoda communio denegabitur.

Tenentur plures casus, quibus qua fructus in fortem computari tenentur. h. d.

Sunt tamen casus, in quibus aliquid ultra fortem computari vitio usuratum licite recipitur: ut puta si clericus Ecclesiasticum beneficium aliter redimere non potest, praetextu pignoris de manu laici illud accipere: non enim hic in fortem fructus tenentur computari. Item, si terra non sit beneficii aliquis Ecclesiasticus, sed ad sapientem in pignus iure domini directi pertinetur. Idem h, si possessiones pro non numerata dote genero à fero pignori obligatae fuerint: cum enim loqueretur dote fructus non iustitiam ad dote numeratam supportanda, pignoratitiam possessionum fructus in fortem computandi non erunt.

Non est usurarius rem emens minus iusto pretio, si non similiter dubitetur, ac tempore solutio plus vel minus sit in valuitate, vel aliter datus eventus usuram si quomodo venet. h. d.

Ille quoque, qui dat decem solidos, ut alio tempore totidem sibi grati, vini vel olei mercede reddat, ex hoc usurarius censeri non debet: quia nec plus valeat, utrum plus vel minus, solutio accipere possint valitute, verisimiliter dubitetur.

Usurarius est, qui à debitoribus recipit aliquid ultra fortem si suscipiat in se periculum. h. d.

Lud tamen juris est, si quis navigans à vel ad naufragium certam pecuniam quantum committat, & ex eo, quod in se mutans periculum saltem, aliquid ultra fortem ut recipiat, convenit: nam hoc usurarum computandus erit.

DE ADULTERIIIS, ET ALIIS CONVICTIONIBUS ILLICITIS.

TITVLVS VIII.

Adulterii appellatio est generalis & proprie dicitur de uxore committente: & quae sit adulterii poena. h. d.

Adulterii generalis est appellatio: connotatam non modo alieni tori & voluptuositatem, sed omnem prope illicitam fornicationem. Proprie tamen adulterium in nuptiarum committentem, praesertim in laico, excommunicatio: in Clerico, deponit in utroque, certa poenitentia imponitur.

Arbitraria est poena in fœtus, Sodomitas, & in adulteros. h. d.

Eadem vel etiam pro iudicio arbitrio magis, aut minus, eos manet poena, quin in eum committentem reputa, cum qui contra naturam humanam fornicationem perhibet, vel liberos, vel alios ejusmodi personam impudicis habitent: aut si cum illa, quam quis de facto fornicationem perit, aut quam ante Episcopum tenentis, cum illa fornicationem inuenerit, fornicationis scelus perpetuatur: aut cum relicto naturali usu contra naturam sodomitico fornicabitur: aut hominum generam transgressus, sese brutis commiscuerit.

a C. post mis. fr. ab h. m. can. sig. ext. eod. tit. b Ca. Sodomitas. ext. eod. c C. p. h. de. ext. eod. tit. d C. de. m. p. n. ext. eod. e Can. 2. 3. adulterium. p. g. 1. f C. de. m. ext. in. d. ext. eod. g. 1. h. d. ext. eod. i. d. ext. eod. j. d. ext. eod. k. d. ext. eod. l. d. ext. eod. m. d. ext. eod. n. d. ext. eod. o. d. ext. eod. p. d. ext. eod. q. d. ext. eod. r. d. ext. eod. s. d. ext. eod. t. d. ext. eod. u. d. ext. eod. v. d. ext. eod. w. d. ext. eod. x. d. ext. eod. y. d. ext. eod. z. d. ext. eod.